

GRIFFIE

Bijeenkomst Audit Committee 18 oktober 2017

Aanwezig: mevr. Jongman (ChristenUnie, voorzitter), dhr. Van der Meide (PvdA), Dhr. Bolle (CDA), dhr. De Greef (SP), dhr. Leemhuis (GroenLinks), dhr. Dashorst (griffier), dhr. Goldstein (PWC), dhr. Dul (PWC), mevr. De Jong (concerncontroller), Dhr. Bosdijk (projectleider verbeterplan), dhr. Kommerij (secretaris).
Afwezig (m.k.): mevr. Koebrugge (VVD), dhr. Schroor (wethouder).

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

- Nadere kennismaking: de nieuwe partner van PWC voor Groningen, dhr. Richard Goldstein stelt zich nader voor.
- De verslagen van 8 februari en 19 april worden vastgesteld.
- Het definitieve accountantsverslag bij de jaarrekening 2016 wijkt qua inhoud iets af van de versie die eerder in het audit committee en in de raad is besproken. Het gaat dan om vaktechnische zaken, met iets meer duiding en de juiste cijfers. Het beeld van de besproken versie wordt er niet anders van. Het audit committee besluit deze voor kennisgeving aan te nemen.
- Na enige discussie over het aanvangstijdstip van de vergaderingen van het audit committee wordt besloten dat deze voortaan om 9.30 uur beginnen.

2. Presentaties door dhr. Bosdijk (verbeterplan) en dhr. Dul (samenwerken aan Groningen in control)

Dhr. Bosdijk geeft een toelichting op het verbeterplan. Het is goed om te bedenken dat er 200 a 300 mensen bij de gemeente Groningen werken aan de jaarrekening. Dat vergt zeker na het accountantsoordeel een strakkere sturing en een betere afstemming. Een afkeurend oordeel van de accountant heeft nogal wat impact op de organisatie. Toch ziet de accountant ook positieve punten zoals de actieve beheersing op de grondexploitaties, de financiële beheersing en het weerstandsvermogen dat van voldoende omvang is. Het lukt de organisatie niet altijd om op tijd gevraagde onderbouwingen te geven en op veel punten voldoet de gemeente niet aan de regelgeving. Met de kritiepunten is de organisatie aan de slag gegaan en daarbij zijn de grote brokken binnen de 60 bevindingen van de accountant in beeld gebracht. Deze zijn en zullen worden opgepakt om verbeteringen tot stand te brengen. Het gaat dan om fouten en onzekerheden, ook in de processen rond ICT en inkoop, het verbeteren van de interne controle en van het proces rond de jaarrekening. Diagnose van de ontstane situatie laat zien dat de veranderingen in de organisatie naar o.a. het shared service centrum een rol heeft gespeeld, daardoor is er veel kennis weggelekt. Ook is er sprake van interne afhankelijkheden en is er sprake van een flessenhals in het proces: een klein groepje mensen waar veel informatie langs gaat. Het verbeterprogramma richt zich op vier hoofdpunten: het repareren van de geconstateerde fouten, meer aandacht voor de auditfunctie, beter sturen op het proces van de jaarrekening, en het

borgen van de verbeteringen. Er zijn inmiddels een aantal concrete afspraken gemaakt met PWC. Zo komt er een centraal loket tussen de gemeente en PWC waar alle vragen en antwoorden langs gaan. Door een strakkere regie is de verwachting dat het rekeningproces minder rommelig gaat verlopen. Verder is de beginbalans een belangrijk punt. Deze moet op orde zijn voordat de accountant daadwerkelijk begint met de controle van de jaarrekening.

Er zitten wel de nodige risico's in het hele verbeterproces: het jaar 2017 is al voor een groot deel verstreken (wel zijn er al deels verbeteringen doorgevoerd). De planning is een kritisch punt: is er voldoende tijd om de verbeteringen te realiseren? Een risico is ook de beschikbare capaciteit, is die voldoende om alle verbeterlagen op tijd te kunnen maken? Ten slotte blijft de gemeente afhankelijk van externe partijen. De SVB is daar een belangrijk voorbeeld van.

Dhr. Goldstein geeft aan dat de samenwerking met een nieuwe accountant echt een grote verandering betekent. Dat is het afgelopen jaar wel gebleken. Elke vraag die de accountant stelt, moet de gemeente zichzelf ook stellen. Met de gezamenlijke startnotitie willen accountant en organisatie commitment uitstralen. Er hebben al de nodige overleggen plaatsgevonden. De eerste fase richt zich op repareren. De jaarrekening is eigenlijk een vrij saai sluitstuk van wat je al lang wist. Het gaat erom dat je in control bent gedurende het jaar. De accountant is blij met de initiatieven die vanuit de gemeente komen, het gaat om een megatraject waarvan het ownership ten aanzien van de verbeteringen bij de gemeente ligt. Accountant en gemeente trekken samen op om die verbeteringen tot stand te brengen. In het recente verleden is er veel discussie geweest over geld, dat is erg vervelend. PWC heeft zelf ook in de spiegel gekeken om te zien wat beter kan en moet. Het team is op enkele onderdelen aangepast en ondertussen keihard aan de slag gegaan

Dhr. Dul geeft aan dat samen met de gemeente is gekeken naar wat er fundamenteel in de organisatie veranderd moet worden. Samen zijn gemeente en PWC dit traject gestart, de feiten zijn helder en de planning voor het wetslagen is essentieel. De principes voor samenwerking worden vastgelegd en een gezamenlijke startnotitie moet een mismatch voorkomen.

Dhr. Goldstein vult aan dat met de startnotitie duidelijk wordt gemaakt wat van beide partijen wordt verwacht. Eigenlijk moet er straks in januari 2018 al gesproken worden over het traject voor de controle jaarrekening 2018. In die zin wil PWC in de nabije toekomst graag versnellen. Het zou voor de gemeente ook interessant kunnen zijn om hiervoor bij een andere gemeente te kijken, bijvoorbeeld Apeldoorn. De beginbalans is al even genoemd, het is echt cruciaal dat deze goed is. Het kan zijn dat de extra werkzaamheden door de accountant leiden tot meerwerk, dat zal dan tijdig gemeld worden. Daarnaast wil PWC graag invulling geven aan de natuurlijke adviesrol, zoals het organiseren van een spreekuur voor de raad en het geven van een workshop.

Dhr. Leemhuis vraagt hoe het hele proces in de interne organisatie is geregeld. Ook de stroomlijning van het contact met de accountant zal nu beter geregeld moeten zijn.

Dhr. Bosdijk geeft aan dat er proceseigenaren zijn aangewezen die met financiën schakelen. De vakdirecteuren gaan hierin een belangrijke rol spelen.

Afgesproken wordt dat in de volgende vergadering van het AC de startnotitie wordt besproken, inclusief de kosten. De voortgang van het verbeterplan zal regelmatig in het audit committee aan de orde komen.

3. Memo COS610

Het audit committee heeft een memo ontvangen over COS610. Mevr. De Jong geeft aan dat de gemeente volgens PWC niet voldoet aan niveau 1 van COS610 (het hoogste

niveau). In het memo wordt een expliciete uitspraak gedaan over wat kan. Niveau 3 is niet passend bij een gemeente als Groningen. De gemeente gaat daarom voor niveau 2. Dat is nu nog niet het geval, via een ontwikkeltraject gaat de gemeente daar naartoe. Dhr. Dul vult aan dat Groningen toch minimaal naar niveau 2 zou moeten streven, vooral ook voor de gemeente zelf. Het audit committee stemt met deze keuze in.

4. Tweede voortgangsrapportage agenderen of niet

Dit punt staat op de agenda omdat geen van de fracties aangaf dat dit punt geagendeerd hoefde te worden voor de raadscommissievergadering. Dat geeft te denken, voldoet de VGR nog wel aan zijn doel? Ook in het kader van de innovatie P&C-cyclus ligt de VGR onder het vergrootglas en de vraag is interessant waarom dit stuk niet is geagendeerd. Dhr. de Greef geeft aan dat volgens zijn fractie de voorgestelde koerswijzigingen niet altijd even duidelijk zijn en dat de belangrijkste punten uit de VGR eigenlijk al bekend zijn. Verder wordt nog opgemerkt dat er te veel met een financiële blik naar de VGR's wordt gekeken, terwijl deze vooral gaan over het wel of niet op koers liggen tav van beleidsdoelstellingen. Meerdere AC-leden merken op dat de VGR eigenlijk per ongeluk niet is geagendeerd omdat men dacht dat andere fracties er wel om zouden vragen. Afsproken wordt om de VGR's in de toekomst standaard te agenderen. Verder kan het onderwerp interessant zijn voor een workshop van de accountant, we komen hier de volgende keer op terug.

5. Rondvraag
Geen.

	Datum afspraak	Gemaakte afspraken	Status
1.	18 oktober	Startnotitie accountant komt in de volgende vergadering op 29 november aan de orde.	
2.	18 oktober	Voortgangsrapportages: onderwerp voor workshop accountant? Op 29 november besluit over nemen.	

Volgende reguliere bijeenkomst: woensdag 29 november om 9.30 uur.